

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.22.029/2018/6.

A tanács tagjai:

Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Kummer Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd)

Az alperesek:

... I. rendű

... II. rendű alperes

Az alperesek képviselője:

Dr. Dombi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Dombi Viktor ügyvéd)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.472/2018/6/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 22.P.22.586/2017/13.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek együttesen 101.600 (százegyezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A meg nem fizetett 75.000 (hetvenötezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak megtéríteni külön felhívásra.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes politikus, országgyűlési képviselő, majd 2019. októberétől ... város polgármestere, a ... tagja. A II. rendű alperes szintén politikus, az I. rendű alperes, a ...
- [2] ... városát az országos autópálya hálózatba bevonó ... autópálya építésének előkészítése során az autópálya nyomvonalára több javaslat született. A felperes mint ... illetőségű országgyűlési képviselő ebben a témában többször felszólalt, és felvetette egy, a tervezettől és a végeredményben megvalósult útvonaltól eltérő útvonal lehetőségét is. A felperes 2017. április 6-án sajtótájékoztatót tartott, amely során bemutatta saját útvonal javaslatát. Ennek lényege az volt, hogy az általa javasolt útvonal elkerülné a nagyobb helyiségeket, köztük ... is, és ... alatt csatlakozna be a 2501-es útba. A sajtótájékoztatón az útvonaltervét szóban ismertette, illetve újjával egy térképen megmutatta az általa javasolt út nyomvonalát.
- [3] A ... I. rendű alperes hivatalos Facebook oldalán 2017. július 9-én a következő tartalmú közlemény jelent meg: „Tisztán látszik: az új útvonal a ... földjeit érintené, ezért a szükséges kisajátítások miatt tetemes összeg ütheti a markát a ... vezetőnek. ... javaslata tehát nem más, mint egy ... földspekuláció, ahol nem számít, hogy az egriek tovább várhatnak az útjukra, ... pedig nehezebb lesz elérni. ... javaslatának lényege, hogy j... párttársával pénzt keressenek földspekulációval.”
- [4] A II. rendű alperes az ...Városi Televízió 2017. július 9-i Híradójában a következőket nyilatkozta: „A birtokunkba került térképek alapján tisztán látszik, hogy az új útvonal a ... földjeit érintené, ezért a szükséges kisajátítások miatt tetemes összeg ütheti a markát a ... vezetőnek. ... javaslata tehát nem más, mint egy ... földspekuláció, ahol nem számít, hogy az ... továbbra is várhatnak az útjukra, Budapestet pedig nehezebb lesz elérni. ... javaslatának a lényege, hogy a ... párttársával pénzt keressen egy földspekulációval, csak az üzletet látják benne az ... érdeke helyett.”
- [5] Ezen közlemények tartalma ezután több sajtóorgánumban is megjelent. Az I. rendű alperes közleménye illusztrációjaként készített egy térképvázlatot, melyben feltüntette a hivatkozása szerinti felperesi útvonalat „...-útvonalterv”-ként. A rajzon bejelölték a ... és a ... gyár között „...” címszó alatt ... földjeit.
- ... külterületén ... ingatlanai található. Az eredeti tervek szerint megvalósult autópálya-útvonal kivitelezése miatt ... földjeit ténylegesen kisajátították, ezek azonban nem azonosak az alperesek által hivatkozott, ... külterületén található ingatlanokkal.
- [7] Az alperesi nyilatkozatok közzétételét követően azzal összefüggésben a felperes nyilvános vitára hívta a II. rendű alperest, aki ettől elzárkózott.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [8] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az I. rendű alperes megsértette jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát akkor, amikor a Facebook oldalon elhelyezett közleményben valótlanul állította róla, hogy az ... autópálya útvonalára olyan javaslatot tett, melynek megvalósulása esetén egy párttársa anyagi előnyökhöz jutna. Kérte annak megállapítását is, hogy a II. rendű alperes ugyancsak megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az ...Városi Televízió 2017. július 9-i ... valótlanul állította, hogy ő az ... autópálya útvonalára olyan javaslatot tett volna, melynek megvalósulása esetén egy párttársával anyagi előnyökhöz jutnának. További jogkövetkezményekként elégtétel adására is kérte kötelezni az alpereseket azzal, hogy a jogsértés miatt sajnálkozásukat levélben fejezzék ki, és a bíróság jogosítsa fel őt a levél nyilvánosságra hozatalára. A felperes ezen túlmenően az I. rendű alperest 450.000 forint, a II. rendű alperest 300.000 forint sérelemdíj és késedelmi kamatainak megfizetésére kérte kötelezni.
- [9] A kereseti előadás szerint az alperesi nyilatkozatok valótlanul állították, hogy az általa javasolt

autópálya-útvonal érintené ... földjeit, és ezáltal anyagi előnyhöz jutnának. A felperes szerint mindez közszereplőként is sérti a jóhírnevét, mert az állítások valótlanok, amelynek alátámasztására az alperesek általuk készített térképet használtak fel azt a hamis látszatot keltve, mintha a térképek a felperestől származtak volna.

- [10] A felperes kereseti álláspontja szerint a földspekuláció hamis vádja is sértő tartalmú, egyébként pedig a megvalósult nyomvonal kapcsán sajátították ki... tulajdonában lévő földterületeket. Hangsúlyozta, hogy ... nem is állt érdekében a kisajátítás, mert földműveléssel foglalkozik, ezt a kisajátítás hátrányosan érintette volna. Álláspontja szerint az alperesek úgy tettek valótlan tartalmú nyilatkozatokat, hogy az állítások tényleges valóságtartalmát meg sem vizsgálták, továbbá nem adtak neki lehetőséget arra, hogy vitában kifejtse saját álláspontját. A felperes előadta, hogy a választópolgárok számára fontos kérdés, hogy ... mielőbb becsatlakozzon az autópályába, ezért jóhírnevét a valótlan közlések súlyosan sértették. Hivatkozott arra is, hogy közszereplőként sem köteles tűrni a valótlan és sértő tényállításokat. Álláspontja szerint az alperesi közlemények nem minősíthetők véleménynyilvánításnak, mert megalapozott véleményt is csak valós tényekből levont okszerű következtetés eredményeként lehet formálni. A felperes álláspontja szerint az alperesek célja kizárólag az ő személyének lejáratása volt, ezért indokolt a sérelemdíj alkalmazása is. A felperes szerint az általa tartott sajtótájékoztató alapján nem vonható le olyan okszerű következtetés, hogy az általa javasolt útvonal ... földjeit érintené. A felperes szerint mondandójának lényege az volt, hogy az útvonal ... alatt csatlakozna be az autópályába egy meglévő út kiszélesítésével.
- [11] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset teljes elutasítását kérték. Önmagában nem vitatták azt, hogy a felperes által kifogásolt nyilatkozatokat a leírt módon megtették. Az alperesek szerint azonban a felperes több helyen közzétette saját javaslatait, a maguk részéről csupán erre reflektáltak. Kiemelten hivatkoztak arra, hogy a felperes politikai közszereplő, ezért nagyobb a törési kötelezettsége, mint más személynek, vele szemben a véleménynyilvánítás szabadságának csak szűkebb körű korlátozása lehetséges. A viták lefolytatásához fontos alkotmányos érdek fűződik. Összességében arra hivatkoztak, hogy a maguk részéről a véleménynyilvánítás okszerű keretei között maradtak, értékítéletet fogalmaztak meg. Álláspontjuk lényege, hogy ... külterületén a ... földjei ott találhatóak, ahol a felperes által javasolt útvonal haladna, így ezekre a földterületekre kisajátítás várna. Az alperesek hangsúlyozták, hogy a földspekuláció kifejezés mindezekből következő értékítélet, amely alkotmányos védelmet élvez. Álláspontjuk szerint a levont következtetés nem okszerűtlen, így jóhírnévsértés megállapítására sem ad alapot. Az alperesek szerint az, hogy a felperes olyan nyomvonalat javasolt a megépítendő autópályához, mely egy párttársa tulajdonában lévő ingatlanon haladna keresztül, igenis földspekulációnak minősül, ezért nem valósít meg jóhírnévsértést.

Az első- és másodfokú ítélet

- [12] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I. rendű alperes azzal, hogy a kiadott sajtóközleményében valótlanul állította: a felperes az ...-ös autópálya útvonalára vonatkozóan olyan javaslatot tett, mely ... földjeit érintené, és ezért ő a kisajátítások miatt anyagi előnyhöz jutna, megsértette a felperes jóhírnevét. Megállapította, hogy a II. rendű alperes azzal, hogy az ... Városi Televízió 2017. július 9-i ... valótlanul állította, miszerint a felperes az ...-ös autópálya útvonalára olyan javaslatot tett, amelynek megvalósítása esetén a felperes egy párttársával anyagi előnyhöz jutna, ugyancsak megsértette a felperes jóhírnevét. Kötelezte az alpereseket, hogy 15 napon belül a felpereshez írt, a felperes által nyilvánosságra hozható levélben a megállapított jogsértések miatt fejezzék ki sajnálkozásukat a jogsértés tényének elismerése mellett. Kötelezte az I. rendű alperest 450.000 forint, a II. rendű alperest 300.000 forint sérelemdíj megfizetésére. Az alpereseket 2017. július 10. napjától késedelmi kamat megfizetésére is kötelezte. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint úgy ítélte meg, hogy az alperesi nyilatkozatok azon része, hogy a felperes útvonal

javaslata párttársának, ... a földjeit érintené, ezáltal azok kisajátítás alá esnének, tényállításnak minősülnek, amelynek valóságtartalma bizonyítható. Egyidejűleg kifejtette, hogy a nyilatkozatok azon része, hogy a felperes párttársával együtt megvalósított cselekményei földspekulációnak minősülnek, illetve így kívánnak pénzhez jutni, továbbá az egriek érdekeit félretéve járnának el, már véleménynyilvánításnak minősül, viszont az általuk tett tényállítások képezték ezen vélemény alapját. Abban a kérdésben kell állást foglalnia a jogalap eldöntése körében, hogy az a vélemény, hogy a felperes párttársával együtt földspekulációra készül, valós tényekből levont okszerű következtetésnek minősül-e vagy sem. Ha nem, akkor az alperesek a valótlan tényállításokkal sérthetik a felperes jóhírnevét, függetlenül attól, hogy a felperes nem vitatottan politikai közszereplőnek minősül. A politikai közszereplő vitathatatlanul nagyobb türési kötelezettsége ugyanis az elsőfokú bíróság szerint nem terjed ki a nyilvánvalóan valótlan tényállításokra.

- [13] Az elsőfokú bíróság értékelése szerint a tényállítások valóságtartalmát az alperesek nem bizonyították. Az elsőfokú bíróság szerint a felperes sajtótájékoztatójáról készült felvétel és az alperesek által csatolt térképmásolatok a valóság bizonyítására nem voltak alkalmasak. Az úgynevezett „... útvonal-tervet” valójában ugyanis nem a felperes, hanem az alperesek készítették, noha a „birtokukba került” fordulat alapján az olvasók, a nézők azt feltételezhették, hogy a térképvázlat a felperestől származik. Az alperesek csatolták a felperes párttársa, ... ingatlanainak tulajdoni lapját és egy térképmásolatot, ahol az útvonaltervet tüntették fel. Az alperesek továbbá google térképmásolatokat, illetve fényképeket csatoltak arról, hogy a felperes keze a sajtótájékoztatón mutatja az általa javasolt útvonalat.
- [14] Az elsőfokú bíróság szerint ezekből annyi volt megállapítható, hogy a felek azt maguk sem vitatták, hogy a térkép szerint ... alatt a ..., illetve a ... gyár között ... ingatlanjai vannak, miként azt sem, hogy a felperes terve szerint valahol ... alatt csatlakozna a már meglévő útba. Az elsőfokú bíróság a videófelvétel megtekintése alapján nem találta megállapíthatónak a felperes útvonaltervének konkrét nyomvonalát, de azt igen, hogy a sajtótájékoztatón közzétett útvonal alapján egyértelműen nem vonható le okszerűen az a következtetés, hogy a felperes javaslata érintené ... földjeit. Az elsőfokú bíróság az alperesek által csatolt térképmásolatot és fényképeket úgy értékelte a tulajdoni lapokkal együtt, hogy azok nem voltak alkalmasak annak bizonyítására, hogy a felperes útvonal javaslata által ... földjeit ki kellene sajátítani, az alperesek pedig a felperestől származó térképjavaslatot, vagy térképvázlatot nem csatoltak.
- [15] Az elsőfokú bíróság tanúként hallgatta ki ..., aki nyilatkozatából megállapíthatóan nem minősült érdektelennek, illetve elfogulatlanak, hiszen ő maga is pert indított a perbeli kijelentések miatt az alperesekkel szemben. Az elsőfokú bíróság szerint ugyanakkor tanúvallomása alapján az megállapítható volt, hogy egyáltalán nem volt szó közte és a felperes között arról, hogy ... földjeit a felperes útvonal javaslata kisajátítással érintené, a kisajátítást egyáltalán nem kívánta, illetve, hogy a végeredményben ténylegesen megvalósult útvonal az, amelynek folytán a kisajátítás máshol megvalósult, annak ellenére, hogy a tanú ezt nem kívánta. Összességében az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperesek valótlanul állították, hogy a felperes által javasolt útvonal ... földjeit érintené. Megállapította, hogy a valótlan tényállítás azért sértő a felperesre nézve, mert úgy állították be a felperes személyét, hogy ő kifejezetten anyagi haszonszerzés, illetve földspekuláció céljából javasolta volna az eltérő útvonalat, ... város és lakóinak érdekeit figyelmen kívül hagyva.
- [16] A jogsértés megállapítására figyelemmel az elsőfokú bíróság rendelkezett az igényelt objektív jogkövetkezményekről (megállapítás, elégtétel adása). Az elsőfokú bíróság megalapozottnak találta a sérelemdíj iránti igényt is. A felperes személyes és ... tanúként meghallgatásáról arra a következtetésre jutott, hogy a felperes megítélése helyben hátrányosan változott a kijelentésekkel okozati összefüggésben. Azt is megállapította, hogy az alperesek nem adtak lehetőséget a felperes saját álláspontjának megvédésére, illetve kifejtésére, így nem tudta magát megvédeni a kijelentésekkel szemben. Az elsőfokú bíróság a felróhatóság körében értékelte azt, hogy az

alperesek saját nyilatkozataik megtétele előtt nem jártak el kellő körültekintéssel, nem konzultáltak sem a felperessel, sem pedig Az alperesek terhére értékelte azt is, hogy a térképvezetéseket úgy tüntették fel, mintha azt nem maguk készítették volna, hanem az a felperestől származna. Az alperesek terhére értékelendőnek minősítette azt is, hogy a felperes személyét úgy tüntették fel, mint aki kifejezetten ... város érdekeit mellőzve a párttársával együtt anyagi előnyhöz kívánt volna jutni, ami egy politikusra, egy országgyűlési képviselőre nézve is sértő tartalmat hordoz. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperes által igényelt mértékű nem vagyoni sérelemdíjak nem tekinthetők eltúlzott mértékűnek, így a keresettel egyező összegekben marasztalta az alpereseket.

- [17] Az I. és II. rendű alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította. A jogerős ítélet indokolása elsődlegesen kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére nem volt indok, mert nem történt olyan eljárási szabálysértés, amely ezt indokolta volna. Az elsőfokú bíróság személyesen meghallgatta a II. rendű alperest, az erre irányuló indítványnak eleget tett, ... tanúkénti meghallgatásának sem volt törvényes akadálya, ő úgy nyilatkozott, hogy tud elfogulatlan tanúvallomást tenni, így nem volt kizárt az, hogy tanúvallomásának tartalmát az elsőfokú bíróság figyelembe vegye.
- [18] A másodfokú bíróság szerint ugyanakkor az elsőfokú bíróság elmulasztotta annak vizsgálatát, hogy a kifogásolt közlések a közügyek szabad vitatásával állnak-e összefüggésben. A jogerős ítélet indokolása szerint elsődlegesen ugyanis azt kellett megvizsgálni, hogy a sérelmezett kijelentések közügyekben, közérdekű vitában való megnyilvánulásnak minősülnek-e.
- [19] Ebben a körben felhívta a 13/2014. (VI.18.) AB számú határozat indokolásának 39. és 40. pontját, amely úgy fogalmaz, hogy amennyiben a közlés módja, körülményei, tárgya, kontextusa és annak apropója, aktualitása, valamint célja alapján az állapítható meg, hogy a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerinti véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalom alatt áll. A jogerős ítélet indokolása kifejtette azt is, hogy abban a kérdésben is dönteni szükséges, hogy a perbeli közlések tényállításnak, vagy véleménynyilvánításnak minősülnek-e, amely szintén az Alkotmánybíróság iránymutatása alapján értékelendő. Utalt a másodfokú bíróság arra is, hogy a közügyek szabad vitatását védő szélesebb jogi oltalom is korlátozható, de csak kivételes esetben a személyiségi jogok védelme érdekében.
- [20] A jogerős ítélet indokolása szerint az Alkotmánybíróság által meghatározott szempontrendszer minden elemére kiterjedő vizsgálat lefolytatása szükséges, tekintettel a politikusok által kifejtett politikai vélemények fokozott védelmére. Alaptételként rögzítette a jogerős ítélet azt, hogy a felperes és a II. rendű alperes is egyaránt politikusok, az I. rendű alperes pedig politikai szervezet. A per tárgyát képező közlések az M25-ös autópálya építésével a lehetséges útvonaltervekkel kapcsolatosan erre nézve a felperes a tervezett útvonal helyett eltérő nyomvonalat javasolt, és erre az I., II. rendű alperesek reflektáltak.
- [21] A másodfokú bíróság szerint olyan jelentős fejlesztés, amely esetében egy autópályához történő csatlakozás, illetve az út nyomvonalának kialakítása a kérdés, olyan fontos társadalmi ügy, amelyben a közélet szereplői rendszerint állást foglalnak, kifejtik saját érveiket, az ellentétes álláspontokat bírálják. A kialakult bírói gyakorlat szerint a politikusoknak számolniuk kell a kritikával, ami a nyilvánosság előtt közügyeket érintően tett nyilatkozataik miatt őket érheti. A kialakult gyakorlat szerint a bíróságnak nem lehet feladata ezen bírálatok helytállóságának értékelése, kizárólag annak módját, stílusát, közéleti témához kötődését vizsgálhatja. Kiemelte a jogerős ítélet, hogy a politikai vélemények a kialakult gyakorlat szerint csak igen szűk körben korlátozhatóak, a politikusokat fokozott türelesség terheli, az őket ért bírálatokkal, támadásokkal szemben. A 7/2014. (III.7.) AB határozat alapján a véleménynyilvánítás szabadsága kiterjed a megnyilvánulás szabadságára az egyén személyes meggyőződését kifejező álláspontra, vagyis a gondolati tartalom szabadságára, függetlenül attól, hogy az egyébként helytelen, vagy

elítélendő. Ebbe a körbe tartozhatnak tényközlések is, mivel egy tény közlése is kifejezhet véleményt, tények nélkül a véleményközlés ellehetetlenülne.

- [22] A másodfokú bíróság szerint azt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a rendelkezésre álló feltételek alapján a felperes által javasolt út nyomvonala nem volt egyértelműen meghatározható, tény azonban, hogy ... a felperes által javasolt környéken fekszenek külterületi ingatlanai, ezért nem tekinthető minden alapot nélkülözőnek a politikai vitában kifejtett alperesi álláspont. A másodfokú bíróság összességében arra a következtetésre jutott, hogy a felperes jóhírnevének védelmével szemben a közéleti vitában kifejtett politikai véleménynyilvánítás szabadsága élvez elsőbbséget. Azt is megjegyezte az ítélőtábla, hogy a felperes politikusként nem volt elzárva annak lehetőségétől, hogy az alperesek kijelentéseire reflektáljon, az azokban foglaltakat cáfolja vagy visszautasítsa. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva a keresetet teljes egészében elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [23] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az álláspontja szerint helyes elsőfokú ítélet helybenhagyását, valamint perköltségre tartott igényt. Álláspontja szerint nem volt helytálló a jogerős ítélet indokolása. Megsértett jogszabályként hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:43. §-ára, 2:45. §-ára, a 2:51. és 52. §-ára. Előadta: megalapozott véleményt csak valós tényekből lehet levonni, vagyis az alpereseket terhelte volna bizonyítás a tények megalapozottságát illetően, a felperes álláspontja szerint a kérdéses területen ... nincsenek telkei, egzakt tény, hogy az alperesek által vélelmezett útvonal az autót kiépítésére alkalmatlan. Mivel pedig hiányzik a közlések ténybeli alapja, a levont következtetések is csak önkényesek lehetnek. A felperes megerősítette azon álláspontját, hogy itt tényállítások vannak, a hivatkozott térképvázlat nem tőle származik, így az alperesek valóban nem jártak el kellő gondossággal és körültekintéssel, őket kizárólag a lejárato szándék vezette, jóhiszeműségről szó sem lehet. A felperes kiemelten hangsúlyozta, hogy a hamis tényállítások nem védelmezettek jogilag, a vita valóban közügyet érint, de ez nem ad mindenre felmentést, és azt sem érinti, hogy az alperesek meg sem kísérelték megismerni a felperes valós álláspontját.
- [24] Az I., II. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték és perköltséget igényeltek megbízási szerződés alapján. Álláspontjuk szerint a másodfokú bíróság helytállóan mérlegelt, köztudomásúnak tekinthető, hogy földterületek kisajásításáért pénzbeli ellenérték jár. Az általuk formált véleménynek a felperes által javasolt útvonal terv az alapját képezte, még akkor is, ha az teljes részletességgel a felperes nem dolgozta ki. Az alperesek álláspontja szerint a rendelkezésre álló tényekből nem indokolatlanul vontak le következtetést, a vita közügyben, politikusok között zajlott, ezért megalapozott volt a kereset érdemi elutasítása.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [25] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet nem találta alaposnak.
- [26] A keresetindítás időpontjára figyelemmel az ügyben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) rendelkezéseit kell alkalmazni. A Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés értelmében a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A felülvizsgálati eljárásban általánosan érvényesül a felülmérlegelés tilalma, azaz nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Ez alól kivételt csak az jelent, ha a korábbi mérlegelés kirívóan okszerűtlen, nyilvánvalóan iratellenes, vagy

ellentétes a véleményalkotás, a logika alapvető szabályaival (BH1999.évi 44. jogeset, BH2013.évi 119. jogeset). Jelen esetben a Kúria ilyen körülményt nem észlelt.

- [27] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jóhírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével. A IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.
- [28] A Ptk. 2:42. § (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való - bármilyen módon, illetve eszközzel történő - kapcsolattartás és a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse és hogy abban őt senki ne gátolja. A (2) bekezdés szerint az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak. A 2:43. § d) pontja szerint a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a jóhírnév megsértése. A 2:44. §-a értelmében a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása, a közéleti szereplő személyiségi jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja. A 2:45. § (2) bekezdése szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, és e személyt sértő, valótlan tényről állít vagy hírszettel, vagy valós tény hamis színben tüntet fel.
- [29] A jelen esetben az eljáró bíróságok eltérő jogi álláspontra helyezkedtek. Az elsőfokú bíróság szerint valótlan tényállítások történtek, és a tényállítások valóságát az alperesek nem tudták bizonyítani. Az elsőfokú bíróság álláspontja az volt, hogy a valótlan tényállításra még a politikai vita sem ad „felmentést” politikai közszereplő sem köteles eltérni, hogy róla valótlan és sértő tényállításokat tegyenek.
- [30] Ezzel szemben a jogerős ítélet azt a jogi álláspontot foglalta el, figyelemmel az újabb bírói gyakorlatra és az Alkotmánybíróság ismételt határozataira, hogy közéleti vita esetén a versengő jogok közül egyértelműen a véleménynyilvánítás szabadsága élvez elsőbbséget a felperes személyiségi jogai védelme előtt, és itt egyértelműen közéleti politikai vitáról van szó, ahol a vélemény alapjául szolgáló tények valóságát nem kell vizsgálni.
- [31] A Kúria álláspontja szerint a másodfokú bíróság jogi álláspontja felel meg az újabb bírói gyakorlatnak, illetve az Alkotmánybíróság határozatainak. Az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI.24.) AB határozatának indokolása ugyan valóban tartalmazza azt, hogy a valótlan tényállítások esetében azokra nem terjed ki a véleménynyilvánítás szabadsága, ugyanezen határozat azonban tartalmazza azt is, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog alapvetően a véleménynyilvánítás lehetőségét védi és nem a kifejtett vélemény értékére, illetve valóságtartalmára vonatkozik a szabad véleménynyilvánítás alkotmányos alapjoga. Ez már akkor is azt jelentette, hogy amennyiben a bíróság egy-egy kérdést vitának, véleménynek minősít, nem vizsgálhatja a kifejtett vélemény érték- és valóságtartalmát, mert az nem a feladata. Az értékítéletre, az egyén személyes véleményére, a véleménynyilvánítási szabadság minden esetben kiterjed, függetlenül a kifejtett vélemény érték- és valóságtartalmától. A határozat elvi jelentőséggel rögzíti, hogy a közszereplőknek az átlagosnál jobban kell támaszkodni a tevékenységükkel kapcsolatos vitákat, véleménynyilvánításokat
- [32] Az Alkotmánybíróságnak a jogerős ítélet által is kiemelt újabb határozatai (13/2014.(IV.18.) AB határozat, 7/2014.(III.7.) AB határozat), ezt az alapelvet továbbfejlesztve kiemelték, hogy amennyiben a vita közügyekkel, közéleti vitával kapcsolatos, akkor a szabad véleménynyilvánításhoz való jog kerül előtérbe az egyén személyiségi jogaihoz képest.
- [33] A Kúria szerint helytállóan értékelte az ítélet tábla a jelen esetben azt, hogy politikusok, politikai szereplők közötti vitáról van szó, az adott esetben egy komoly beruházás, autópálya vagy autópálya építés kapcsán a nyomvonalról alakult ki vita. Abban is következetes az Alkotmánybíróság határozatai nyomán a bírói gyakorlat, hogy a kifejtett vélemények tényállításokat is tartalmazhatnak, összességében kell megítélni azt, hogy véleménynyilvánításról van-e szó. Miután pedig a Kúria

szerint a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy közéleti vita alakult ki a felek között, ezért megalapozottan foglalt állást akként, hogy a közéleti vitához kapcsolódó fokozott véleménynyilvánítási szabadság kerül előtérbe az adott esetben a felperes jóhírnév védelméhez fűződő jogával szemben.

- [34] A kereseti kérelem jogalapjának hiányában a Kúria a jogkövetkezményekkel nem foglalkozhatott.
[35] Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [36] Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, IX. cikk (1) bekezdése, Ptk. 2:42. §, 2:43. § d) pont, 2:44. §, 2:45. § (2) bekezdése, Pp. 275. § (3) bekezdése

Záró rész

- [37] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III.31.) Kormányrendelet 29. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülvizsgálati eljárásban a felperes pervesztes lett, ezért köteles megfizetni az alperesek felülvizsgálati eljárási költségét, amely az alperesek és az alperesi jogi képviselő között létrejött megbízási szerződés figyelembevételével került megállapításra a 32/2003. (VIII.23.) IM rendelet 2.§. (1) bek. alapján, mivel a megbízási szerződésben szereplő összeg nem tekinthető eltúlzottnak (80.000 forint + áfa). A felülvizsgálati eljárási illeték az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján került megállapításra, az eljárásban érvényesített sérelemdíj összege (450.000 + 300.000= 750.000) után. A meg nem fizetett illetéket a pervesztes felperes köteles megtéríteni a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2020. május 20.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bíróági ügyintéző